Nepal Sanskrit University **[P.S.]**

प्राक्शास्त्री
२०७८

पूर्णाङ्काः - १००

विषयः :- संस्कृतभाषावाङ्मयम् उत्तीर्णाङ्काः - ४०

पत्रम् :- द्वितीयम् समयः - घण्टात्रयम्

खण्ड-क

समीचीनमुत्तरं प्रकोष्ठे ☑ चिह्नयत – **२०x१=२०**

१. वचनं कतिविधम् ?
(क) १ ☐ (ख) २ ☐ (ग) ३ ☐ (घ) ४ ☐

२. 'यदा' इति अव्ययपदस्य नेपाल्यामर्थः कः ?
(क) कति ☐ (ख) त्यहाँ ☐ (ग) यहाँ ☐ (घ) जब ☐

३. वेदाङ्गानि कति सन्ति ?
(क) ५ ☐ (ख) ६ ☐ (ग) ४ ☐ (घ) ७ ☐

४. कायचिकित्सा कस्य अङ्गमस्ति ?
(क) आयुर्वेदस्य ☐ (ख) योगस्य ☐ (ग) न्यायस्य ☐ (घ) वेदान्तस्य ☐

५. अनुमाने अवयवाः कति सन्ति ?
(क) ४ ☐ (ख) ५ ☐ (ग) ६ ☐ (घ) ७ ☐

६. 'पीयते' इति रूपं कस्मिन् वाच्ये भवति ?
(क) कर्तृवाच्ये ☐ (ख) कर्मवाच्ये ☐ (ग) भाववाच्ये ☐ (घ) कर्मकर्तरि ☐

७. षड्विधसन्निकर्षस्योपयोगः कस्मिन् ज्ञाने भवति ?
(क) शाब्दज्ञाने ☐ (ख) उपमितिज्ञाने ☐
(ग) अनुमितिज्ञाने ☐ (घ) प्रत्यक्षज्ञाने ☐

८. न्यायशास्त्रे प्रमाणानि कति सन्ति ?
(क) चत्वारि ☐ (ख) पञ्च ☐ (ग) षट् ☐ (घ) सप्त ☐

९. वाक्यार्थज्ञाने हेतवः कति सन्ति ?
(क) त्रयः ☐ (ख) चत्त्वारः ☐ (ग) पञ्च ☐ (घ) षट् ☐

१०. छन्दशास्त्रे कतिगणाः सन्ति ?
(क) सप्त ☐ (ख) अष्टौ ☐ (ग) नव ☐ (घ) दश ☐

११ एकस्मिन् गणे कति अक्षराणि भवन्ति ?
(क) एकम् ☐ (ख) द्वे ☐ (ग) त्रीणि ☐ (घ) चत्त्वारि ☐

१२. लुब्धपथिकः केन मारितः ?
(क) जम्बुकेन ☐ (ख) हस्तिना ☐ (ग) वानरेण ☐ (घ) व्याघ्रेण ☐

क्रमशः

१३. भुजङ्गप्रयातवृत्तस्य एकस्मिन् पादे कति अक्षराणि भवन्ति ?
(क) द्वादश ☐ (ख) त्रयोदश ☐ (ग) सप्तदश ☐ (घ) अष्टादश ☐

१४. कार्याणि केन सिध्यन्ति ?
(क) आलस्येन ☐ (ख) उद्यमेन ☐ (ग) धावनेन ☐ (घ) क्रीडनेन ☐

१५. काव्यशास्त्रविनोदेन केषां कालः गच्छति ?
(क) अलसाम् ☐ (ख) मूर्खाणाम् ☐ (ग) धीमताम् ☐ (घ) दुष्टानाम् ☐

१६. सर्वस्य लोचनं किम् ?
(क) भोजनम् ☐ (ख) स्नानम् ☐ (ग) धनम् ☐ (घ) शास्त्रम् ☐

१७. तर्कसङ्ग्रहस्य रचयिता कः ?
(क) अन्नंभट्टः ☐ (ख) नारायणपण्डितः ☐
(ग) भर्तृहरिः ☐ (घ) कालिदासः ☐

१८. काव्यहेतवः कति सन्ति ?
(क) द्वौ ☐ (ख) त्रयः ☐ (ग) चत्त्वारः ☐ (घ) पञ्च ☐

१९. उपवेदाः कति सन्ति ?
(क) त्रयः ☐ (ख) चत्त्वारः ☐ (ग) पञ्च ☐ (घ) षट् ☐

२०. अथर्ववेदस्य कति शाखाः सन्ति ?
(क) १०१ ☐ (ख) २१ ☐ (ग) ९ ☐ (घ) १००० ☐

–: ० :–

Nepal Sanskrit University **[P.S.]**

प्राक्शास्त्री

२०७८

पूर्णाङ्काः - १००

विषयः :- संस्कृतभाषावाङ्मयम् उत्तीर्णाङ्काः - ४०

पत्रम् :- द्वितीयम् समयः - घण्टात्रयम्

(क) परीक्षार्थिभिः प्रश्नोत्तरं यथासम्भवं स्वकीयैश्शब्दैर्लेखनीयम् ।

(ख) दक्षिणपार्श्वे सन्निविष्टा अङ्काः पूर्णाङ्कान् द्योतयन्ति ॥

खण्ड-ख (व्याख्यानात्मकाः प्रश्नाः)

त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः – ३×८ = २४

१. वाक्यस्य परिचयं प्रदाय वाक्यपरिवर्तन-प्रयोजनं घटकतत्त्वं च लिखत ।

अथवा

एतेषां वाक्यानां वाच्यपरिवर्तनं कुरुत–

(क) अहं संस्कृतं पठामि । (ख) त्वया आपणः गम्यते ।

(ग) गुरुः लेखं लिखति । (घ) छात्रै आसने स्थीयते ।

२. अलङ्कार-सामान्यलक्षणं विलिख्य रूपक-दृष्टान्तयोः सोदाहरणं परिचयं प्रदत्त ।

अथवा

वृद्धव्याघ्र-लुब्धपथिककथासारं लिखत ।

३. संस्कृतवाङ्मयस्य परिचयः सङ्क्षेपेण प्रस्तूयताम्

खण्ड-ग (संक्षिप्तोत्तरात्मकाः प्रश्नाः)

केषाञ्चित् चतुर्दशप्रश्नानामुत्तराणि संक्षेपेण लिखत– १४×४ = ५६

४. सरलवाक्यस्य सोदाहरणं लक्षणं लिखत ।

५. अद्य, अधुना, यदि, किन्तु, इत्येतानि अव्ययपदानि प्रयुज्य एकैकं वाक्यं रचयत ।

६. जलस्य लक्षणं सोदाहरणं लिखत ।

७. सोदाहरणं विरुद्धहेत्वाभासस्य लक्षणं विवेचयत ।

८. वेदाः तदुपाङ्गानि च कति सन्ति ? नामानि लिखत ।

९. आयुर्वेदस्याष्टौ अङ्गानि कानि ? नामोल्लेखनं कुरुत ।

१०. वेदाङ्गानि उपवेदाश्च कति सन्ति ? नामानि लिखत ।

११. प्रत्यक्षज्ञानस्य परिचयं दत्त्वा सन्निकर्षस्य नामानि लिखत ।

१२. कर्तृवाच्यस्य सोदाहरणं परिचयो दीयताम् ।

१३. सङ्केतग्रहणप्रकारः लिख्यताम् ।

क्रमशः

१४. महापुराणानि कति सन्ति ? नामानि लिखत ।

१५. अलङ्कारलक्षणं विलिख्य तद्भेदान् निरूपयत ।

१६. गणस्य परिचयं दत्त्वा तन्नामानि लिखत ।

१७. अनेकसंशयोच्छेदि..... इति श्लोकं प्रपूर्य नेपाल्यामर्थं लिखत ।

१८. वसन्ततिलका-छन्दसः सोदाहरणं लक्षणं लिखत ।

१९. स हि गगनविहारी.... इति पद्यं कस्मिन् वृत्ते वर्तते इति विलिख्य तल्लक्षं च लिखत ।

२०. काव्यहेतून् विलिख्य तत्प्रयोजनं च प्रतिपादयत ।

२१. इन्द्रवज्रा-छन्दसो लक्षणं सोदाहरणं लिखत ।

–: ० :–